

[Hans Rasmussen.]

paa, at vi vilde komme ind i en vanskelig Situation, hvis dette Lovforslag ikke blev gennemført. Jeg kan ikke indrømme Berettigelsen af det, der er anført i saa Henseende. Jeg kan ikke indrømme, at Danmark skulde gaa af sine Hængsler, hvis den nuværende højtærede Justitsminister maatte foretrække at passe sit Embede som Præsident i Københavns Byret. Det vilde nok gaa alt sammen, og jeg tror ogsaa, at Venstre for sit Vedkommende meget let vilde komme ud over den Vanskelighed, der et Øjeblik maatte vise sig, hvis der blev Brug for en ny Justitsminister. Venstre vilde ganske sikkert indenfor sine egne Meningsfællers Kreds, her og ude omkring Landet over, kunne finde egnede Folk til at beklæde denne Plads, og synes man, at det glipper i saa Henseende, vilde der dog være den Udvej tilbage for Venstre i en saadan Situation, at man bar sig ad, som man tidligere har gjort, naar man var i Betyrk for en Justitsminister, at man laante en hos de Konservative. Der er saamænd ingen Nød paa Færde, det hele skal nok gaa sin Gang.

Axel Møller: Jeg kan i det hele henholde mig til mine Udtalelser vedrørende denne Sag ved første Behandling. Det nye, der er fremkommet siden da, er de to Skrivelser, fra Præsidentraadet og fra det staaende Retsplejeudvalg.

Med Hensyn til den førstnævnte Skrivelse er det jo rigtigt, at den ikke besvarer det Spørgsmaal, om det er heldigt overhovedet at ændre ved § 44, 2det Stykke, men den indeholder dog en meget vigtig Realitet, nemlig at der, hvis en Ændring som den her foreslaaede gennemføres, ikke fra Raadets Side findes noget at erindre imod, at der paalægges Retspræsidenterne det Hverv, som er angivet i Lovforslaget. Her er ikke, som det er blevet sagt, kun Tale om, at Præsidentraadet erklærer, at Retspræsidenterne, hvis Loven bliver vedtaget, naturligvis vil rette sig efter Loven. Dette er en saa selvfølgelig Ting, at den slet ikke kunde omtvistes, men denne intetsigende Bemærkning er der slet ikke Tale om her. Der foreligger derimod en klar Udtalelse om, at det Hverv, som er tiltænkt Retspræsidenterne, finder disses eget Raad ikke noget at indvende imod. Jeg tillægger denne Udtalelse en ganske afgørende Betydning, thi vi vilde fra vor Side ikke paa nogen Maade — det tror jeg, jeg tør sige uden Forbehold — være med til at paatvinge Retspræsidenterne et Hverv af den Beskaffenhed, Talen her er om, imod deres Villie, og

en Modstand fra Retspræsidenternes Side imod at overtage dette Hverv som Vogter af Retsplejens Tarv. paa dette Omraade vilde efter min Mening have bragt hele Lovforslaget til at strande.

Det staaende Retsplejeudvalgs Skrivelse gaar principalt ud paa, at der slet ikke skal røres ved § 44, og det er jo et betydeligt Flertal — 13 imod 4 —, der har fremsat denne Udtalelse. Subsidiært fremsætter Retsplejeudvalget to Ændringsforslag, fremsat af, som det hedder, det overvejende Flertal. Jeg maa selvfølgelig erkende, at disse Forslag, som fremkommer paa denne Maade fra det staaende Retsplejeudvalg, fortjener nøje Overvejelse og i sig selv har betydelig Vægt. Vort Parti har da ogsaa underkastet dem en indgaaende Overvejelse, baade i og udenfor Udvalget. Om det principale Forslag, hvorefter man altsaa slet ikke skal røre ved Reglen i § 44, 2det Stykke, sidste Punktum, ud fra den Betragtning, at det skulde være farligt for Domstolenes Uafhængighed overhovedet at ændre denne Bestemmelse — om dette Forslag og om denne Grundelse vil jeg sige, at den kan vi ikke paa nogen Maade erkende Rigtigheden af. Man maa dog tage i Betragtning de vidtgaaende Kauteler, Lovforslaget indeholder imod Misbrug af en forlænget Konstitution, og at disse Kauteler er langt mere vidtgaaende end baade dem, der findes i vor ældre Ret, og dem, der findes i andre Landes Retsregler, herunder ogsaa Tysklands. De tilsvarende Regler i Tyskland minder paa flere Punkter om det her foreslaaede. Saa vidt jeg har bragt i Erfaring, svarer der til de Bestemmelser i Retsplejelovent, som vi ikke rører ved, nemlig at Højesteretsdommerembeder ikke kan besættes ved Konstitution, en tilsvarende Regel i den tyske Retspleje om, at der i Embedet som Dommer i den tyske Rigsret ikke kan konstitueres andre Dommere. Der findes endvidere efter de Oplysninger, jeg har faaet, ogsaa en Regel om, at man i visse Tilfælde ved Overretterne forlanger faste Dommere som konstituerede, mens man ikke har en tilsvarende Bestemmelse ved Underretterne, og man finder endelig i Tyskland, at der hjemles Adgang til Konstitution baade paa bestemt Tid og paa ubestemt Tid. De Indskrænkninger, vi har gjort i Konstitutionsfriheden, er langt mere vidtgaaende end dem, der findes i Tyskland, og jeg tror dog ikke, man for Alvor vil hævde, at Domstolenes Uafhængighed i fremmede Lande og vore Domstoles Uafhængighed, førend denne